

ALINA NeLEGA

ca și cum nimic
nu s-ar fi întâmplat

roman

POLIROM
2021

Cuprins

I (1979-1983)

1. odă unei urne grecești	7
2. vacanță în munți.....	27
3. punct și virgulă.....	52
4. prada.....	76
5. înainte era mai bine.....	99
6. puiul	124

II (1984-1987)

1. și-acum, ce?.....	151
2. vânătorul.....	178
3. <i>it takes one to know one</i>	198
4. crocodila.....	221
5. cerul înstelat deasupra noastră și alte câteva lucruri nefolositoare	246
6. câte ceva despre ură și aproape nimic despre dragoste	267
7. organul.....	276
8. gunoiul.....	285
9. <i>newsweek</i>	309

III (1988-1989)

1. trei întâmplări și o poveste cu vișinată de casă.....	327
2. șantierul hamlet.....	350
3. <i>nem ismerem</i>	376
4. julie.....	396
5. inocenta	417
6. ultima poveste pentru ștefan	439

— Nu prea, nu mai dau pe-acasă, cu el și cu maică-mea e ca la nebuni, au luat-o razna amândoi. Își aranjează cochet părul scurt, roșu, dat abundant cu lac, e fardată frumos, cam gros pentru vară, *overdressed*, se străduia să nu pară provincială, dar nu reușea decât să facă notă discordantă între bucureștenii care treceau grăbiți, în blugi și tricouri, printre fetele alea tinere în rochii șleampete de in și sandale lejere, indiene, fără toc.

— Deci stai să înțeleg. Ce boală are, ce-a pățit?

— Nu știu, dragă, își aranjează mama poșeta care-i tot alunecă de pe umăr, are ceva cu nervii, acuma e și mai violent, sparge tot din casă, bea și înjură, numai bătrâna îl mai ține. L-am dus la spital, acolo l-au ținut o vreme, dar pe urmă ni l-au dat înapoi. O ia de capul lui, așa, prin oraș, nu-l găsim cu zilele, l-am adus acasă cu miliția de câteva ori, eu nu mai suport, i-am zis că-l las dacă nu se potolește, a sărit la mine cu cuțitul, abia i l-am luat, dar tot mi-a învinetit un ochi, uite – se mai vede ceva? Ne știe lumea, am ajuns de râsul târgului, m-au mazi-lit de la ziar, cred că vor să mă treacă pe linie moartă, o să mă mute la bibliotecă pe un salariu de mizerie – mă vezi tu pe mine sortând fișe de lectură cu femeile alea obosite care fac macrameuri?

— Lasă, că poate te fac directoare.

— Fii serioasă! Pe post e amanta directorului de la Combinat, nicio șansă acolo.

— Atunci nu mai faci anchete din alea de-ale tale, despre ăia care fură cuie și găini sau despre trădătorii de țară care pleacă și nu se mai întorc?

— M-au mutat la pagina de cultură. Provisoriu. Acum umblu în cizme de cauciuc prin

balegă în căutare de poeți populari și fac interviuri cu moși care sculptează fluiere de lemn și cu lelițe care cos cruciulițe.

Terasa e plină ochi, de după zidurile înalte nu se aude zgomotul străzii, la mesele aglomerate e rumoare, o poetesă își citește opera lunguros unui grup de patru bărbați famelici, doi indivizi în cămăși colorate, descheiate muncitorește, se ceartă violent pe un volum gros, cu supracopertă în franceză, mai încolo unul mai subțirel, în pantaloni de stofă proastă, bea vodcă – e chipurile adâncit în lectura *României literare*, filează din timp în timp o altă masă, cu un bursuc burtos care bea bere și predică important deasupra unui tinerel cu plete soioase. Subțirelul își scoate ochelarii groși de baga și se șterge periodic de transpirație – e Vasile Dumitrescu, zice maică-sa importantă, a luat Premiul Uniunii, s-a vorbit și la Europa Liberă despre el, pe urmă i l-au retras, și-au dat seama că romanul era seditios. Articulează cu plăcere seditioooooos, își rotunjește drăgălaș buzele rujate atent. Nu se mai găsește, da' eu îl am, se laudă ea, dacă vrei, ți-l dau să-l citești, e tare! Mulțumesc, am ce citi și, pe urmă, nu prea am eu timp. Două beri! comandă ziarista. Băiatul asudat, cu vestuță neagră, se execută rapid – eu nu beau bere. Gândul la taică-său nu-i dă pace, ar vrea să știe mai mult. Nu-i nimic, le beau eu pe amândouă, o liniștește maică-sa.

— Spune-mi despre tine, cum te-ai aranjat, unde stai, ce mai faci? Apăsătoare ca un bloc de granit, prezența ei o strivește ca-n copilărie, dar acum nu mai simte că trebuie să-i dea socoteală.

— O apă minerală, cere ea – chelnerul o ignoră, sunt singurele femei de pe terasă, în afară de poetesă și cele două pipițe cu manuscrise în

mâini, care se învârt umile de câteva minute bune pe lângă masa bursucului, care se răsteste excedat la ele v-am zis că n-am timp de voi azi!

— Și eu ce să fac, să vin acasă să-l văd? Deși nu știu dacă s-ar bucura, poate iar face o criză.

— Nu te recunoaște, fii liniștită, nu mai recunoaște pe nimeni. Dar acum, că zici, poate n-ar fi rău să te muți acasă. Radu n-are posibilități, de-acolo nu-i dau ăia drumul – dar cu tine e simplu, am vorbit deja la partid, la teatru, te așteaptă cu brațele deschise. Totul e aranjat, din toamnă poți să vii.

— Ai aranjat. Mă gândeam eu că nu apari tu aici pur și simplu, așa, de dragul meu. Ce ai aranjat? ridică tonul, dar maică-sa îi face un semn scurt, din cap:

— Ăla e de la revistă, îl vezi? Fii atentă, aici se lasă cu scandal. Îl urmărește pe furis pe Dumitrescu cel subțirel, care îi aruncă bursucului priviri scârbite pe sub pleoape, răsufală greu, se agită, curg apele pe el, lângă revista deschisă la pagina de cronici.

— Ce-mi pasă mie de ăla?! Poate nu vreau să mă mut, ce să caut eu acasă, v-a durut în cot de mine. Dar întoarce capul fără voia ei, se întâmplă ceva, maică-sa e cu ochii la masa scriitorului, care vrea să se ridice, se clatină și se așază la loc, gâfâie, se scotocește într-un buzunar și înghite o pastilă.

Poetesa fumează și râde amețită, atârnată de gâtul unui bătrânel pompos, cu papion, care-i umblă pe sub fustă. Altul, cu ochi lunecoși, o curtează porcos, îi pune mâna pe sâni, ea îl evită abil, se întoarce spre papion și i se așază provocator în poală. Ceva mai încolo, subțirelul se apleacă după revista care a căzut sub masă

și cade greoi într-un genunchi. Chelnerul sare să-l ajute, îl duce aproape pe sus în clădirea răcoroasă – maică-sa e dezamăgită, gustă din a doua bere, pe prima a dat-o rapid pe gât de sete. Ea încă mai așteaptă apa aia minerală care nu mai vine, câțiva se bulucesc la ușa grea, din sticlă și fier forjat, i-o fi rău? Dar el iese repede, se duce direct la masa bursucului, care se ridică amabil, ce faci, bătrâne? Îi întinde mâna, subțirelul îi trage cu sete un pumn în față, după care se aranjează puțin și pleacă de tot. Lumea din jur a observat, dar se prefac toți că n-au văzut nimic, bursucul își șterge nasul din care îi curge un firicel de sânge și-i spune pletosului care a sărit prea târziu să-l apere: grea meserie, vezi? Băi, conțopist de doi lei, mai învață să scrii, mă! strigă după Dumitrescu, dar ăla a ieșit deja, de pe la mese se aud râsete în surdină, după care totul revine la normal.

Căldura nu cedează, e tot mai sufocant. Din când în când o briză ușoară le mai răcorește, maică-sa se pudrează cu grijă:

— Mie berea asta mi-a făcut foame, ție nu? Să cerem ceva, îi face semn chelnerului care duce la o masă două sendvișuri vechi, ofilite.

— Ceva ca lumea de mâncare n-aveți?

— Avem mititei la tigaie, dar nu vă recomand – și mai avem chifteluțe de soia cu sos de roșii, dar sunt de alaltăieri.

— Alune sau ceva.

— Avem creveți, vă fac două porții? Era gustarea obișnuită: micile felii vietnameze, rotunde și tari ca niște pesmeți, sărate, dintr-un fel de făină cu gust de pește, care se expandau în tigaie și se umpleau de ulei rânced.

— Atunci nu, dă maică-sa înapoi, adu-ne nota! Și scoate din geanta mare, de lac negru un pachet de semințe de floarea-soarelui, o servește,

dar Nana refuză și ea începe să cronțane delicat, scuipe cojile în scrumiera plină.

Continuă să roadă semințe pe stradă, e mai sigură pe picioare, păcăne din sandalele Guban *nude*, de lac – unde mergem? Du-mă tu undeva, la hotel n-am chef să mă întorc, e prea devreme. Tu nu stai la Micaela, la curva aia trădătoare? Încă n-o iertase că o ajutase pe fiică-sa să dea la Teatru. Ca niște șerpoaice ați complotat amândouă, a sunat să mă felicite la trei zile după ce-a aflat toată lumea, da' lasă că i-am zis eu tot ce merita! Putea să mă anunțe măcar, să știu cum să-l iau pe taică-tău, ce scandal am avut! Cred că atunci a fost prima criză – și numai din cauza ta – și a ei, o perversă și o nesimțită! Dar tot răul spre bine, văd că te-ai descurcat – și tot nu mi-ai zis unde stai. Nu mergem la tine, să văd și eu cum te-ai aranjat? La ce să mergem, ce rost avea, după tot timpul ăsta, ea încercase s-o sune, i-a și scris. N-am primit nimic, ce mi-ai scris? În atâția ani n-am primit de la tine nici măcar o carte poștală, minte maică-sa senină.

N-avea de gând s-o contrazică, oricum nu conta, dar atunci, în primii ani, i-ar fi plăcut să aibă cu cine vorbi, cui să se plângă de Cehov și Shakespeare, Ibsen și Strindberg și de orele de mișcare și de orele de vorbire cu creionul între dinți și de actoria unde nimic nu era bine, bagă pe dinăuntru, că intri tu în scenă și pleacă personajul, pleacă teatrul, pleacă publicul, păi de ce-au mai luat-o dacă nu știa ce să facă cu mâinile, postura era greșită, diafragma nu era unde trebuie, mergea strâmb, nu cosi cu picioarele, pasul drept, un picior înaintea celuilalt, că nu mai știți să purtați tocuri, se vede că umblați toată ziua în bocanci, s-a dus grația, n-ai niciun vino-ncoace, ce fel de actriță o să

fii dacă nu întoarce lumea capul pe stradă după tine, nici de Mița Baston nu ești bună, n-o să te ia niciun regizor, o să duci tava sau mai rău, adică rău-rău, n-o să-ți găsești un bărbat care să te întrețină, că din meseria asta nu poți trăi la nivel, măi fată, nu-ți rămân bani nici de rimel sau dresuri, caută-ți și tu vreun doctor sau vreun arhitect, să nu te prind cu ingineri că te dau afară din facultate, învață să te vinzi scump, lasă botul și desfă picioarele, că doar nu ești virgină! Sigur că nu era, s-a asigurat și *maestrul* înainte de a o băga la admitere, chiar de la prima pregătire, când s-a dus cu Micaela s-o prepare, că ea avea intrare la protipendadă, țac-pac, un telefon amabil, a prezentat-o, au băut o cafea și pe urmă Micaela a lăsat-o acolo, în sufrageria mirosind vag a ceapă și tutun de pipă, iar el a dezbrăcat-o pentru început, a pus-o să defileze în chiloți și sutien pe covorul tocit de atâtea candidate împleticite, ca să vadă dacă n-are vreun defect ascuns și a ajutat-o să se elibereze de corpul ei inhibat, abia pe urmă a ascultat-o din poeziile pe care le pregătise la școala populară de artă din oraș: *Aripile* de Virgil Carianopol, *Ca să pictezi portretul unei păsări* de Jacques Prévert, *Câți ca voi!* de Topârceanu, Sorescu, *La liliaci*, *Șarpele-n inimă* de George Coșbuc.

Maică-sa își strânge mai bine geanta sub braț, vorbește întruna, a iertat-o, că doar de-aia era aici, nu a căutat-o ea, n-a scos-o la bere? Dar tu, nicio scuză, niciun regret, ești țâfnoasă și încăpățânată ca taică-tău, bucățică ruptă. Ce faci, mă duci la film la ora asta?! Ai prins vreun rol de utecistă, am auzit că se plătește bine, chiar, cât ți-au dat pentru celălalt? Nu mergem la film, vrei să vezi cum trăiesc? Atunci hai! Și coboară la subsolul cinematografului mare din